

oponenský posudek
diplomové práce Dominiky Galandové, Bc.
PORODNÍ DŮM LETNÁ
Lenka Křemenová, MgA.

Dominika Galandová mě oslovila s žádostí o oponenturu diplomního projektu na téma porodní dům, a protože jsem velkou podporovatelkou této v ČR stále alternativní "instituce", ráda jsem souhlasila. Při společné diskuzi nad rozpracovaností projektu, mě k napsání oponentury motivovalo zejména Dominičino upřímné zaujetí a nadšení z tématu mateřství a porodu samotného.

Po nastudování projektu, je třeba posudek rozdělit na dvě části, jejichž výsledek vnímám jako nekonzistentní v architektonickém jazyce řešení interiéru a exteriéru domu.

Hlavním kritériem mého hodnocení je nalezení odpovědi na otázku, zda-li a jak může architektura porodního domu poskytnout přirozené a vědomé prožití, zásadního okamžiku našeho života - samotného zrození. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že na prvním místě jsou lidé, kteří vás celým porodem s laskavostí a vysokou mírou empatie a schopnosti nenásilného vedení provází. Až v další, nikoliv však poslední řadě, je prostředí, ve kterém se často několika hodinový příběh odehrává.

Život v domě

Dominice Galandové se podařilo v řešení dispozice a vnitřním členění domu dostat svým cílům, aby dům působil pomyslně jako domov se smyslem pro soukromí, pocit bezpečí a s tím souvisejícím intimním měřítkem místností jak čekáren, tak společenského prostoru, který sdílí páry v tzv. porodním podlaží s porodními pokoji.

Intimity návrh docílil díky jednoduchému principu propojení menších prostor, který je však dostatečně čitelný a pro komunikaci srozumitelný. Zřejmě si cením péče, kterou diplomantka věnovala všem prostorům koupelen, toalet a porodním vanám. Vznikla tak místa připomínající až lázeňský charakter, která jsou většinou v podobných provozech řešena jako vedlejší utilitární místnosti. Avšak při porodu jsou tyto přeneseně řečeno "skryše" se zdrojem vody naprosto zásadní, není totiž nic nestandardního, že k porodu může dojít třeba i na toaletě, je to mimojině totiž skvělá porodní stolička. Při zmiňovaném plánovaném provozu jednoho porodu denně, je chytře vyřešeno sdílení porodních van dvěma pokoji, protože zvukové křížení dvou porodů bude spíše vyjíméčné.

Jedinou výtkou k dispozici je řešení vstupu resp. samotného zádveří a chybějícího krytého závětrí. Přícházení i opouštění porodního domu si zaslouží velkorysejší provedení. Dům by měl umět laskavě vítat i v nepříznivém počasí.

Tvář domu

Výraz domu a jeho charakter směrem veřejného prostoru letenských ulic je pro mě s ohledem na přívětivě a v zásadě neformálně řešený interiér nepřesvědčivý.

Ze vstupního nároží dům vůbec nepromlouvá o tom kým je a co se v něm odehrává. Působí spíše jako snaha o stavbu dalšího činžovního domu, kterému chybí několik pater, a který nese formálně nejasný odkaz otisknutých architektonických prvků okolního historizujícího tvarosloví. Diplomantka v textové části popisuje dům jako sochu a jeho drobné měřítko přirovnává k pavilonu. Dle mého názoru je to dům, kterému hmotově ale i symbolicky chybí střecha a jeho fasáda se sice pokouší mluvit nějakým jazykem, avšak ten nic neříká o tom, že je to jak Dominika píše, dům pro ženy a děti a celkově je zasvěcen mateřství. Růžový pigment vnějšího betonového pláště, je myslím, příliš prvoplánovitě a povrchní sdělení. Samotnému nároží také neprospívá řešení vstupu, který se téměř neliší od sousedních oken.

závěr:

Na architektonické genezi projektu Dominiky, mne překvapuje zejména rozkol mezi počátečními úvahami a některými zvažovanými řešeními, které podle mě byly naprosto skvělé a vynikající. Diplomní projekt je však záznam výsledku a měl by být pomyslným průkazem schopnosti být dobrým architektem, který se umí včas rozhodnout pro skvělé byt alternativní řešení, které ne vždy každý odsouhlasí.

Na závěr si dovoluji zmínit dva body, které jsem v procesu práce Dominiky zaznamela, a které

mě přesvědčují o její schopnosti být dobrou architektkou, jen je třeba nabýt více sebevědomí. Za prvé je to původní zvažované konstrukční řešení obvodového pláště pomocí techniky vrstvení stlačované zeminy. Materiál samotný skvěle odkazuje k elementu země jakožto symbolu ženství, není totiž víc zemitá událost v životě ženy než porod! Tvář domu by tak byla decentně osobitá s úžasnou texturou materiálu namísto formálních dekorů obtisklých do betonu. Tato archetypální technologie je dnes opět často používána i pro veřejné budovy ať už jsou to sakrální stavby v Německu, nebo některá zdravotnická zařízení v Itálii či mateřské školy v Francii (viz. kniha Basehabitat, Earthen Architecture in Central Europe). Za druhé měla v průběhu práce diplomantka na nároží navržené krásné závětrí, v podobě rohového loubí. Tak by měl podle mě příjemný příchod do domu vypadat.

Věřím, že se dál ve své následující praxi Dominika Galandová zbaví svých nejistot a bude více naslouchat prvotní intuici a v budoucnu od ní uvidíme skvělé a promyšlené realizace.

Celkově hodnotím diplomní projekt známkou C.

S uctivým pozdravem
Lenka Křemenová

